

TOELICHTING

Uiteraard worden alleen die beleidsregels toegelicht die om een verhelderende en aanvullende toelichting vragen.

Beleidsregel 3

Artikel 18 lid 1 van de Participatiewet

Het college stemt de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen af op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende.

Toelichting:

Dit artikel maakt een geïndividualiseerde aanpak mogelijk. Het college kan een verlaging of een verhoging van de uitkering van belanghebbende op dit artikel baseren.

Als belanghebbende een [alleenstaande ouder](#) is en geen toeslagenpartner heeft, krijgt belanghebbende van de [belastingdienst](#) een extra toeslag; de alleenstaande ouderkop (ALO-kop). De alleenstaande ouderkop wordt uitbetaald binnen het [kindgebonden budget](#).

Voor alleenstaande ouders die in 2015 recht op een bijstandsuitkering krijgen en voor de belastingdienst een toeslagpartner hebben, maar voor de Participatiewet als alleenstaande ouder worden aangemerkt, bestaat geen overgangsrecht. Zij ontvangen geen ALO-kop en ontvangen een bijstandsuitkering die even hoog is als die van een alleenstaande. Het college is voornemens in deze situaties artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet ruimhartig toe te passen. Door toepassing van dit artikel kan vanwege het ontbreken van de ALO-kop aanvullende algemene bijstand worden verstrekt.

Dit is bijvoorbeeld van belang bij:

- a) De geboorte van een kind. Er bestaat volgens de belastingdienst recht op een ALO-kop vanaf de eerste van de maand, volgend op de maand waarin het kind is geboren.
- b) Bij een echtscheiding. Er bestaat volgens de belastingdienst pas recht op een ALO-kop als de echtscheidingsaanvraag bij de Rechtbank is ingediend.

Het college kan hierbij op grond van artikel 18 individueel beoordelen of een afwijkende ingangsdatum van de uitkering gerechtvaardigd is.

In beginsel wordt er geen voorschot uitgekeerd over een periode dat er normaal ook geen uitbetaling zou plaatsvinden.

Beleidsregel 5

Artikel 22a. lid 1 en lid 4 onder c van Participatiewet

Lid 1: Indien de belanghebbende met een of meer meerderjarige personen in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft, is de norm per kalendermaand voor de belanghebbende:

$$\frac{(40\% + A \times 30\%)}{A} \times B$$

Hierbij staat:

- A voor het totaal aantal meerderjarige personen dat in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft; en
- B voor de rekennorm (zie artikel 22a lid 2 van de Participatiewet).

De reikwijdte van de wettelijke inlichtingenverplichting kan bij de beoordeling van kostendeling als bedoeld in artikel 22a Participatiewet leiden tot complexe situaties. Een belangrijke vraag hierbij is, in hoeverre kan een belanghebbende aantonen dat zijn medebewoners niet onder de kostendelersnorm vallen? Het melden van wijzigingen die invloed hebben op het recht op of de hoogte van de uitkering is een individuele verplichting van een belanghebbende. Dat betekent dat een belanghebbende een relevante wijziging in zijn situatie moet melden bij het college. Het college zal in voorkomende gevallen praktisch om moeten gaan met de inlichtingenplicht van een belanghebbende voor zover het betrekking heeft op informatie van medebewoners, relevant voor toepassing van de kostendelersnorm. Zo kan niet altijd van een belanghebbende worden verwacht dat hij op de hoogte is van wijzigingen in de situatie van medebewoners, zoals het stoppen van de studiefinanciering. Het college kan een belanghebbende in het algemeen wél vragen naar de situatie van de overige inwoners, maar het gaat naar de mening van het college de reikwijdte van de inlichtingenplicht te buiten als een belanghebbende ook van die overige bewoners gegevens moet aanleveren wanneer hij of zij hiemeer geen enkele rechtsbetrekking heeft. Hierbij speelt de privacywetgeving een duidelijke rol. Kamerverhuuradressen kunnen bekend zijn in de Basisregistratie personen (BRP). Op basis daarvan kan een inschatting worden gemaakt of inderdaad sprake is van een kamerhuurpand en hoeveel personen daar woonachtig zijn. Bij twijfel zou overwogen kunnen worden om inlichtingen in te winnen bij de verhuurder, als bedoeld in artikel 64, lid 1 onder 1 Participatiewet, zij het dat de niet-nakoming van de wettelijke inlichtingenverplichting van de verhuurder door de wetgever niet gesanctioneerd is.

Beleidsregel 6

Artikel 27 van de Participatiewet

Het college kan de norm, bedoeld in de artikelen 20 en 21, lager vaststellen voorzover de belanghebbende lagere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan heeft dan waarin de norm voorziet als gevolg van zijn woonsituatie, waaronder begrepen het niet aanhouden van een woning.

Toelichting:

Standpunt: Het college gaat er vanuit dat de hoogte van de Kostendelersnorm bij een commerciële relatie per leefeenheid moet worden beoordeeld en niet per persoon van een leefeenheid.

Gevolg: De consequentie van dit beleidsstandpunt is wel dat de belanghebbende die kostganger of kamerbewoner is, een commerciële relatie heeft met de medebewoner(s), de volledige alleenstaande norm op grond van artikel 21 sub a van de Participatiewet verkrijgt, ondanks het feit dat er wel sprake is van woningdeling en dus kostendeling.

Kanttekening: In vergelijking met de situatie in 2014 wordt dit als onbevredigend ervaren nu in deze situatie destijds een verlaging zou worden toegepast van de gehuwdennorm wegens woningdeling op grond van de Toeslagen- en verlagingenverordening.

Oplossing: Het college kan op grond van artikel 27 van de Participatiewet de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen afstemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende, waardoor een geïndividualiseerde benadering mogelijk wordt gemaakt. Wanneer er ten aanzien van een bepaalde woonsituatie lagere algemene bestaanskosten zijn, kan het college op grond van dit artikel een verlaging doorvoeren.

Beleidsregel 7

Artikel 28 van de Participatiewet

Het college kan voor de belanghebbende die recent de deelname heeft beëindigd aan onderwijs of een beroepsopleiding, de norm gedurende zes maanden na het tijdstip van die beëindiging lager vaststellen, indien voor het onderwijs of de beroepsopleiding aanspraak bestond op studiefinanciering op grond van de [Wet studiefinanciering 2000](#) of op een tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en de schoolkosten op grond van [hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten](#).

Toelichting:

Het college kiest ervoor gebruik te maken van de mogelijkheid om de norm voor schoolverlaters te verlagen. Hiermee wordt voorkomen dat de schoolverlater gedurende het eerste half jaar na het beëindigen van de studie aan een onderwijs- of beroepsopleiding in een veel betere inkomenspositie komt, dan toen hij nog aangewezen was op studiefinanciering of een tegemoetkoming krachtens de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS). Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen een (voormalig) uit- of thuiswonende student. De ingangsdatum is het tijdstip van beëindiging, oftewel de datum van uitschrijving bij de onderwijsinstelling.

Bij toepassing van deze verlaging voor schoolverlaters is het volgende van belang. Om de verlaging te kunnen toepassen moet voldaan zijn aan de voorwaarde dat voor het onderwijs of de beroepsopleiding recht bestond op studiefinanciering op grond van de Wet op de studiefinanciering 2000 (WSF 2000) of op een tegemoetkoming in de studiekosten op grond van hoofdstuk 4 van de WTOS. Van belang is dat de belanghebbende daadwerkelijk recht heeft op studiefinanciering en niet dat het volgen van de soort opleiding daar in theorie recht op geeft. Dit volgt uit de bedoeling van de wetgever zoals die blijkt uit de toelichting op artikel 28 van de Participatiewet. Daarnaast is van belang dat de belanghebbende zijn recht op studiefinanciering ontleent aan de WSF 2000 of de WTOS. Een extraneus valt niet onder de WSF 2000. Daarvoor is inschrijving als student vereist. Een voormalig extraneus is dus geen schoolverlater in de zin van artikel 28 van de Participatiewet.

Beleidsregel 10

Artikel 33 lid 4 van de Participatiewet

Indien de belanghebbende de woning bewoont met een of meer huurders, onderhuurders of kostgangers, worden de daaruit voortvloeiende lagere algemene noodzakelijke kosten van het bestaan als inkomen in aanmerking genomen indien daarmee nog geen rekening is gehouden bij de vaststelling van de norm, bedoeld in artikel 22a, eerste tot en met derde lid.

Toelichting:

Het gaat in artikel 33 lid 4 van de Participatiewet om de lagere algemeen noodzakelijke kosten van bestaan, indien daarmee nog geen rekening is gehouden bij de vaststelling van de norm bedoeld in artikel 22a, eerste tot en met het derde lid van de Participatiewet. De kale huur van de woning of de kamer die gehuurd wordt of waar als kostganger gebruik van wordt gemaakt, wordt allereerst als inkomen gezien en op de uitkering in mindering gebracht. Het gaat hier om de extra kosten voor diensten, etc. bovenop de kale huur. Deze inkomsten blijken uit de schriftelijke overeenkomst.

Beleidsregel 15

Artikel 48 lid 3 van de Participatiewet

Het college kan aan het verlenen van bijstand in de vorm van een geldlening verplichtingen verbinden die zijn gericht op meerdere zekerheid voor de nakoming van de aan deze bijstand verbonden rente- en aflossingsverplichtingen.

Toelichting:

Het college houdt vast aan het bestaande beleid dat het verstrekken van een uitkering aan mensen die een eigen woning bewonen (van een zekere waarde) gepaard dient te gaan met de vestiging van een krediethypotheek (artikel 20 Abw c.a. Besluit krediethypotheek bijstand), ter meerdere zekerheid voor de gemeente. De wettelijk verplichte vermogensvrijlating ad EUR 49.700,- voor onroerend goed als bedoeld in artikel 34 lid 2 sub d van de Participatiewet.

Bij deze beleidsregel wordt ook verwezen naar artikel 50 betreffende een eigen woning. Artikel 50 lid 2 van de Participatiewet betreft een gebonden bevoegdheid van het college. Onder verwijzing naar [CRvB 14-08-2007, nrs. 06/991 WWB e.a.](#), oordeelt de CRvB dat [artikel 50 van de Participatiewet \(toen: WWB\)](#) niet alleen het toetsingskader vormt om bij een eerste beoordeling van de aanspraak op bijstand te bezien of bijstand om niet dan wel in de vorm van een geldlening moet worden verstrekt, maar in beginsel ook om bij een herbeoordeling van een reeds toegekende uitkering te bezien of de verlening van om niet verstrekte bijstand in die vorm kan worden gehandhaafd. Nadat een eventuele waardevermindering van een woning is vastgesteld, moet het college op grond van [artikel 50 van de Participatiewet](#) bezien of de vorm van de bijstandsverlening gewijzigd moet worden. Er kan niet snel worden aangenomen dat een in de wet in formele zin neergelegde gebonden bevoegdheid van het college op grond van het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel buiten toepassing moet blijven.

Beleidsregel 21

Artikel 57 onder a en b van de Participatiewet

Indien en zolang er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de belanghebbende zonder hulp niet in staat is tot een verantwoorde besteding van zijn bestaansmiddelen, kan het college:

- a. aan de bijstand de verplichting verbinden dat de belanghebbende eraan meewerkt dat het college in naam van de belanghebbende noodzakelijke betalingen uit de toegekende bijstand verricht;
- b. de bijstand in natura verstrekken.

Toelichting:

Bijstand in natura is een vorm waarbij de uitkering geheel of gedeeltelijk niet in de vorm van geld, maar rechtstreeks in de vorm van goederen en/of diensten wordt verstrekt. De gemeente kan bijvoorbeeld fungeren als inkoper van goederen en diensten en die leveren aan de belanghebbende. Een afgeleide vorm van bijstand in natura is die waarbij de bijstand zelf in de vorm van een geldbedrag wordt toegekend en aan dat geldbedrag een bepaalde bestedingsverplichting wordt verbonden.